

Sygn. akt V CSK 194/19

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

w sprawie z powództwa P. M.

przeciwko J. K. i Z. R.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 września 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego J. K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 11 września 2018 r., sygn. akt V AGa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. przyznaje adw. P. S. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych), powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu J. K. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego J. K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 11 września 2018 r., Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (zob. uchwałę składu 7 sędziów SN z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53). Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest zaś ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (zob. postanowienie SN z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Skarżący zarzucił naruszenie prawa procesowego, tj. art. 378 § 1 w zw. z art. 328 § 2 w zw. z art. 286 k.p.c. poprzez nierozpoznanie sprawy w granicach apelacji, polegającej na nierozpoznaniu wszystkich zarzutów apelacji - zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 § 1 k.p.c., które to naruszenie polegało m.in. na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów i wszechstronnego

rozważenia materiału dowodowego, poprzez uznanie za pełną i niebudzącą wątpliwości opinię biegłego sądowego A. M. dotyczącą sytuacji majątkowej R. sp. z o.o. w Ż. w 2008 r., podczas gdy biegły wskazał, że dokumenty, na których oparł opinię, mogą stanowić podstawę do przedstawionych wniosków jedynie w „ograniczonym zakresie” i braku powołania uzupełniającego opinii biegłego w związku z wadami pierwszej opinii.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej, pozwany wskazał, że Sąd II instancji pominął i nie odniósł się do zarzutu apelacji związanego ze sposobem oceny przez Sąd I instancji najważniejszego dowodu w sprawie, tj. opinii biegłego sądowego ds. rachunkowości i finansów, która to opinia zdecydowała o treści zapadłego rozstrzygnięcia. Nie można jednak zgodzić się ze skarżącym, że Sąd II instancji nie odniósł się do opinii biegłego sądowego, bowiem na k. 9 i 10 uzasadnienia zaskarżonego wyroku została poruszona kwestia oceny tej opinii.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. Jeżeli strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienia SN: z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.; z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, niepubl.).

Przedstawiając uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w kontekście zarzucanych naruszeń prawa procesowego i materialnego oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, skarżący nie wykazał,

że kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi efekt ewidentnych błędów w zakresie wykładni prawa i w konsekwencji - jest oczywiście nieprawidłowe, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej. Przede wszystkim skarga jest wewnętrznie sprzeczna, gdyż z jednej strony wskazuje się w niej, że pozwany nie może ponosić winy w niezłożeniu wniosku o upadłość dłużnej spółki, gdyż termin minął w okresie pełnienia funkcji członka zarządu przez jego pełnomocnika, a z drugiej strony stwierdził, że termin ten nie został ustalony. Trzeba zauważyć, że termin, o którym mowa w art. 299 § 2 k.s.h., jest rozpatrywany odrębnie dla każdego członka zarządu. Skoro podstawy do ogłoszenia upadłości miały - zdaniem pozwanego - zaistnieć przed objęciem przez niego funkcji członka zarządu, to ten termin byłby liczony z uwzględnieniem daty objęcia tej funkcji, przy zastosowaniu przepisów prawa upadłościowego.

Podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). W związku z tym w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga kasacyjna nie może być oparta na zarzucie naruszenia art. 233 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., określającego kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów (zob. np. wyroki SN: z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 76; z dnia 24 listopada 2005 r., IV CSK 241/05 niepubl.; z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, niepubl.; z dnia 8 października 2009 r., II CSK 222/09, niepubl.). W razie popełnienia przez sąd II instancji uchybień w odniesieniu do podstawy faktycznej rozstrzygnięcia polegających na pominięciu materiału dowodowego, który zgromadził sąd I instancji, skarżący może skutecznie je zakwestionować, zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 382 k.p.c. i art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., po wykazaniu, że naruszenia te mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy, jak tego wymaga art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.

Jeżeli sąd II instancji nie uzupełnia postępowania dowodowego ani, po rozważeniu zarzutów apelacyjnych, nie znajduje podstaw do zakwestionowania oceny dowodów i ustaleń faktycznych orzeczenia sądu I instancji, może te ustalenia przyjąć za podstawę faktyczną swojego rozstrzygnięcia. Wystarczające jest wówczas, aby to stanowisko znalazło odzwierciedlenie w uzasadnieniu orzeczenia drugoinstancyjnego (zob. wyroki SN z dnia 20 stycznia 2000 r., I CKN 356/98,

niepubl. i z dnia 17 lipca 2009 r., IV CSK 110/09, niepubl.). W braku wyrażenia takiego stanowiska wprost w uzasadnieniu wyroku sądu II instancji przyjmuje się, że nie doszło do naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., gdy na podstawie treści uzasadnienia da się stwierdzić, że ustalenia te zostały zaakceptowane (zob. wyroki SN z dnia 15 stycznia 2010 r., I CSK 197/09, niepubl. i z dnia 29 kwietnia 2016 r., I CSK 306/15, nie publ.; postanowienie SN z dnia 14 stycznia 2014 r., III SK 27/13, niepubl.).

Przyczyna kasacyjna przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., oparta na zarzucie naruszenia art. 233 k.p.c., w ogóle nie może być brana pod uwagę, gdyż ani ocena dowodów, ani ustalenia faktyczne sądów *meriti* nie podlegają kontroli kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.). Inaczej rzecz ujmując, naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. nie mieści się we wskazanych w art. 398³ § 1 k.p.c. podstawach kasacyjnych. Poza tym stan faktyczny został ustalony w oparciu o dostępne dokumenty, a nie można zapominać, że wykazanie przesłanek zwalniających członka zarządu na podstawie art. 299 § 2 k.s.h. spoczywa właśnie na tym członku. W skardze kasacyjnej nie przedstawiono żadnych argumentów, które kwestionowałyby ocenę Sądów *meriti* w tym przedmiocie. Podkreślenia przy tym wymaga, że pod pretekstem kwalifikowanego naruszenia prawa materialnego nie można zmierzać do podważenia dokonanej w sprawie oceny dowodów (postanowienie SN z dnia 9 sierpnia 2018 r., II PK 213/17, niepubl.), a na tym oparta była tak naprawdę skarga kasacyjna. Na podstawie ustalonego stanu faktycznego została dokonana właściwa ocena prawna.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O wynagrodzeniu pełnomocnika reprezentującego pozwanego z urzędu Sąd Najwyższy orzekł stosownie do § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 18).

jw

l.n